

Sygn. akt III AUa 1776/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Kunecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku T. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wszczęcie postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Prezesa ZUS z dnia 25.11.2010 oraz z dnia 08.04.1997 r.

na skutek apelacji T. M.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 22 listopada 2011 r. sygn. akt V U 1180/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2011 r. VU 1180/11 Sąd Okręgowy w Legnicy oddalił odwołanie T. M. od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 listopada 2010 r., którą utrzymano w mocy decyzję własną z dnia 16 lutego 2010 r., odmawiającą wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 8 kwietnia 1997 r.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Decyzją z 8 kwietnia 1997 r. organ rentowy po uzyskaniu złożonego w dniu 28 lutego 1997 r. przez zakład pracy wnioskodawcy T. M. Przedsiębiorstwo (...) spółkę z o.o. w L. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wnioskodawcy z 27 stycznia 1997 r., potwierdzającego wysokość jego wynagrodzenia w latach przyjętych do ustalenia podstawy wymiaru emerytury (1983 – 1985) dokonał przeliczenia jego emerytury od dnia 1 lutego 1997 r. uwzględniając we wcześniej ustalonej podstawie wymiaru świadczenia dodatkową wartość w postaci ekwiwalentu

węglowego za 2,5 tony węgla, wypłaconego w tych latach w wysokości podanej przez zakład pracy w zaświadczeniu Rp7: za 1983 r. - 4.992 zł, za 1984 r. - 4.992 zł oraz za 1985 r. - 5.748 zł. Nowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 308,97% i został ograniczony do 250%.

W piśmie z dnia 19 listopada 2008 r. skierowanym do Sądu ubezpieczony złożył wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji z 08 kwietnia 1997 r. Wniosek ten postanowieniem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 13 stycznia 2009 r. (sygn. akt VU 2247/08) został przekazany organowi rentowemu do rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 09 lipca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. powyższy wniosek przekazał Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej jako organowi właściwemu zgodnie z przepisem art. 157 kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i art. 66 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Postanowieniem z dnia 22 września 2009 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej wszczął z urzędu postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności postanowienia ZUS Oddziału w L. z dnia 09 lipca 2009 r. o przekazaniu według właściwości wniosku T. M. o stwierdzenie nieważności decyzji z 08 kwietnia 1997 r.

Postanowieniem z dnia 03 listopada 2009 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej stwierdził nieważność postanowienia ZUS z 09 lipca 2009 r. jako wydanego z rażącym naruszeniem prawa i zwrócił akta sprawy Zakładowi. W uzasadnieniu wskazał, z brzmienia (znowelizowanego) art. 66 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, iż nadzór Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nad zgodnością działań Zakładu z obowiązującymi przepisami nie może dotyczyć spraw indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji indywidualnych. Podał, że w dacie wpłynięcia wniosku, tj. 14 lipca 2009 r. Minister nie był organem właściwym do jego rozpatrzenia. W jego ocenie, stosownie do treści art. 157 § 1 kpa właściwym do stwierdzenia nieważności decyzji w przypadkach wymienionych w art. 156 kpa jest organ wyższego stopnia.

W wyniku wniosku T. M. o ponowne rozpatrzenie sprawy Minister Pracy i Polityki Społecznej postanowieniem z dnia 09 grudnia 2009 r. utrzymał w mocy swoje postanowienie z 03 listopada 2009 r. Podtrzymując argumenty zawarte w treści postanowienia z 03 listopada 2009 r. wskazał, że organem właściwym do rozpoznania wniosku jest Prezes ZUS tego postanowienia T. M. nie zaskarżył.

Decyzją z dnia 16 lutego 2010 r. Prezes ZUS odmówił wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji ZUS Oddział w L. z dnia 08 kwietnia 1997 r.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z brzmieniem art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach określonych w przepisach kpa. Tym samym stwierdzenie nieważności decyzji jest możliwe tylko i wyłącznie z urzędu, zaś tryb wnioskowy jest niedopuszczalny.

Pismem z dnia 25 lutego 2010 r. T. M. wniósł o unieważnienie decyzji Prezesa ZUS z 16 lutego 2010 r., a w dniu 1 marca 2010 r. dodatkowo złożył odwołanie do Sądu od tej decyzji.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2010 r. Sąd Okręgowy w Legnicy (sygn. akt VU 307/10) uznał się niewłaściwym do rozpoznania odwołania i przekazał je jako właściwemu Prezesowi ZUS. Wniesione przez wnioskodawcę zażalenie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie III AUz 134/10 postanowieniem z dnia 06 września 2010 r. oddalił.

Decyzją z dnia 25 listopada 2010 r. Prezes ZUS utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z 16 lutego 2010 r.

W dniu 03 grudnia 2010 r. T. M. zgodnie z pouczeniem zawartym w decyzji Prezesa ZUS z 25 listopada 2010 r. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Postanowieniem z dnia 10 maja 2011 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w sprawie VII SA I/Wa 42/11 odrzucił skargę wskazując, że zgodnie z przepisem art. 83 ust. 2 ustawy systemowej od decyzji ZUS przysługuje odwołanie do

właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Właściwym w tych sprawach jest zatem sąd powszechny - sąd pracy i ubezpieczeń społecznych. Wskazał jednocześnie, że prezes ZUS prawidłowo dokonał oceny w zakresie badania dopuszczalności wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności kwestionowanej decyzji. Podał, że przedmiot, w jakim toczyło się postępowanie objęte skargą - w świetle przepisów art. 83a ust. 2 ustawy systemowej w zw. z art. 3 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi - przesądza zatem o niedopuszczalności poddania zaskarżonej decyzji kontroli sądu administracyjnego. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego w dniu 23 marca 2011 r. sygn. akt I UZP 3/10, wskazującej, że od decyzji ZUS wydanej na podstawie art. 83a ust. 2 U.S.U.s. w przedmiocie nieważności decyzji przysługuje odwołanie do właściwego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd orzekł, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd wyjaśnił, że rozpoznaniu w niniejszej sprawie podlegało odwołanie (nazwane skargą) z dnia 03 grudnia 2010 r. od decyzji Prezesa ZUS z 25 listopada 2010 r., na mocy której utrzymana została w mocy decyzja własna z 16 lutego 2010 r. odmawiająca wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji z 08 kwietnia 1997 r.

Ponadto Sąd wskazał, że zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych od decyzji ZUS przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Właściwym w tych sprawach jest zatem sąd powszechny - sąd pracy i ubezpieczeń społecznych.

Jednocześnie Sąd podkreślił, że zaskarżona decyzja została wydana w postępowaniu nieważnościowym. Stosownie do art. 157 § 2 k.p.a., postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Zgodnie natomiast z art. 180 § 1 k.p.a., w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy k.p.a, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. Takim przepisem szczególnym, będącym wyjątkiem od art. 157 § 2 k.p.a. jest art. 83a ust. 2 ustawy systemowej, z którego wynika, że decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego.

W związku z tym, że z inicjatywą w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji wystąpił T. M.. Organ rentowy stwierdził, że w świetle wyżej powołanych przepisów wniosek ten jest niedopuszczalny i jako taki nie może zostać uwzględniony.

Z tego też względu decyzja prezesa ZUS z 25 listopada 2010 r. odmawiająca wszczęcia takiego postępowania jest prawidłowa.

Wobec tak poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu odwołania.

Z wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości. Skarżący po raz kolejny odniósł się do wszystkich wydanych wcześniej decyzji oraz orzeczeń Sądów i domagał się ustalenia podstawy wymiaru jego emerytury na nowo, jak również unieważnienia decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 kwietnia 1997 r. W ocenie wnioskodawcy decyzja ta jest dla niego krzywdząca i niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa albowiem podstawa wymiaru emerytury została zaniżona, gdyż nie uwzględniała dodatku w postaci 2,5 tony węgla w naturze lub ekwiwalentu, i w tak zaniżonej wartości była waloryzowana.

Wobec tak przedstawionych zarzutów apelujący wniósł o uwzględnienie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie należyte postępowanie dowodowe, dokonał jego prawidłowej i pełnej oceny i wprowadził trafne wnioski, a w konsekwencji wydał wyrok zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje stanowisko Sądu I instancji, jak również argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Słusznie Sąd ten stwierdził, że meritum sprawy wymagało dokonania oceny, czy odwołanie wnioskodawcy z dnia 3 grudnia 2010 r., od decyzji Prezesa ZUS z dnia 25 listopada 2010 r. jest zasadne.

Decyzją z dnia 25 listopada 2010 r., Prezes ZUS utrzymał w mocy poprzednią decyzję z dnia 16 lutego 2010 r., odmawiającą wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 8 kwietnia 1997 r.

Przy czym, jak trafnie zaznaczył Sąd I instancji, decyzja z dnia 25 listopada 2010 r. została wydana w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji, w którym zastosowanie na mocy delegacji zawartej w art. 180 § 1 kpa, znajduje przepis szczególny art. 83 a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Przepis ten ograniczył uprawnienia organu do wszczynania postępowania nadzorczego wyłącznie do decyzji, które mają charakter ostateczny i strona nie złożyła odwołania do Sądu powszechnego. Wszczęcie takiego postępowania może nastąpić tylko z urzędu, a nie na wniosek strony, jeżeli uprzednio nie złożyła odwołania od tej decyzji do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Oznacza to, że zaskarżona decyzja odmawiająca wznowienia na wniosek skarżącego postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 8 kwietnia 1997 r., od której skarżący nie wniósł wcześniej odwołania do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, jest w pełni prawidłowa.

Decyzja z dnia 8 kwietnia 1997 r., jest prawomocna i jako taka podlegała wykonaniu, oznacza to, że prawo do wznowienia postępowania w sprawie stwierdzenia jej nieważności na mocy art. 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przysługuje tylko i wyłącznie z urzędu organowi rentowemu, a nie wnioskodawcy.

Tym samym stwierdzić należy, że zaskarżona decyzja z dnia 25.11.2010 r., jak również zaskarżony wyrok, są prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Zarzuty apelacji stanowią jedynie polemikę, z niekorzystnym dla wnioskodawcy rozstrzygnięciem, która oparta jest na subiektywnym i dalece błędnym przekonaniu wnioskodawcy o niewłaściwym działaniu organu rentowego jak również Sądu.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji i na mocy art. 385 kpc. orzekł o jej oddaleniu.

R.S.